

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUC

príspevková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUC

tel.: 585 427 142, 775 116 442; ID: afkmg6

e-mail: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

MISTROVSKÁ ÚROVEŇ PRÁCE KAŽDÉHO NAŠEDHO UČITELE

Základním cílem hodnocení učitelů v naší škole je napomoci jejich **osobnímu pedagogickému rozvoji**. Současně systém slouží k získání zásadních podkladů pro jejich odměňování formou nenárokových složek platu.

Ty ovšem v sobě zahrnují navíc další složky týkající se plnění různých mimořádných funkcí učitele (například koordinace aktivit školy v různých průřezových tématech, činnost v metodických orgánech školy, správcovství kabinetů a sbírek) či činností, které nemají charakter přímé pedagogické práce (například péče o estetizaci školy, péče o květiny ...).

Na začátku každého školního roku vytyčuje ředitel školy požadavky na (metodickou) náplň následové vyučovací hodiny, na niž ho (a případně i další své kolegy) učitelé v průběhu roku pozvou (tzv. hospitace na pozvání). Samozřejmě jej mohou podle svého uvážení pozvat na více hodin. Ředitel školy i jeho zástupkyně realizují kromě toho i další hospitační činnost podle potřeby (podle plánu kontrolní a hospitační činnosti). Poznatky z těchto hospitací jsou rozebrány ihned v rámci pohospitačního rozhovoru, závěry jsou pak v zobecněné podobě využity i v rámci hodnotících rozhovorů. Tyto hodnotící rozhovory probíhají jednou ročně, vždy na konci školního roku, tedy v květnu a červnu. Při hodnocení i sebehodnocení v rámci tohoto hodnotícího rozhovoru učitel dokladuje, jak se blíží ve své pedagogické činnosti ke kritériím mistrovské práce učitele a k jejich indikátorům stanoveným v tzv. "Charakteristice mistrovské práce učitele". K tomuto dokladování mu slouží materiály, které má uloženy v osobním pracovním portfoliu, v němž zachycuje své pedagogické pokroky.

Kromě povinných součástí, které na každý rok vyhláší ředitel školy, obsahuje portfolio materiály podle uvážení učitele. Portfolia učitelé používají i při všech dalších průběžných hodnoceních své práce, včetně pohospitačních rozhovorů. Zároveň portfolia slouží ke vzájemné inspiraci pedagogů na škole jak při organizovaných společných výměnách zkušeností, tak v rámci jejich neformálních konzultací. Samotné hodnocení i sebehodnocení probíhá formou rozhovoru, v němž hodnocený pracovník sebehodnotí svou pedagogickou činnost a její dosaženou úroveň dokládá dokumentací vedenou v portfoliu. Zároveň si ve spolupráci s hodnotitelem (ředitelem

školy či jeho zástupkyní pro věci pedagogické vytyčuje dva až tři konkrétní pedagogické cíle, jichž by chtěl v průběhu dalšího školního roku dosáhnout - popisuje jejich žádoucí úroveň, cesty (prostředky) k jejich dosažení i způsoby sledování svého pokroku v těchto oblastech.

K naformulování cílů může využít příklady, které jsou předem zveřejněny. Plnění těchto cílů se stává součástí hodnocení a sebehodnocení učitele v následujícím roce. Postupně jsou tyto cíle směřovány do těch oblastí, ve kterých má učitel největší rezervy.

S cíli, jež si učitelé stanovili, jsou seznámeni i jejich ostatní kolegové tak, aby mohli při jejich plnění spolupracovat, případně aby posléze mohli využít jejich výsledků při své vlastní pedagogické práci.

MISTROVSKÁ ÚROVEŇ PRÁCE UČITELE

Při všech rozhodovacích procesech učitel na prvním místě zohledňuje žáky a jejich potřeby.

1. VÝUKA PODPORUJÍCÍ UČENÍ

1.1. Plánování výuky pro maximální učení a porozumění

a) Učitel cílevědomě volí vhodné cíle vyučovacích jednotek i vyšších celků

- směřující k očekávaným výstupům a oborovým kompetencím vymezeným ve školním vzdělávacím programu
- a zároveň umožňující nacvičovat a procvičovat dovednosti, z nichž se skládají klíčové kompetence.

Tyto cíle dokáže srozumitelně formulovat.

b) Při plánování vyučování vychází učitel ze schopností a již osvojených dovedností a znalostí žáků a míry jejich porozumění učivu.

c) Učitel již předem zvažuje, jak bude zjišťovat dosažení cílů výuky (co bude důkazem jejich dosažení), a v souladu s tím plánuje aktivity pro vyučovací jednotky a celky.

d) Do výuky učitel navrhuje a zařazuje činnostní aktivity (co nejvíce aktuální a vycházející ze života žáků), které efektivně vedou k porozumění učivu i k rozvoji klíčových kompetencí

1.2. Realizace efektivní výuky

a) Učitel v souladu s cíli výuky a s ohledem na úroveň celé třídy i jednotlivých žáků využívá vhodných strategií a metod práce tak, aby se všichni žáci zapojili do učení. Učitel pružně reaguje na aktuální stav a případné změny atmosféry ve třídě, aby stále žákům usnadňoval proces učení.

b) Tím, jak vyučuje, pomáhá učitel žákům propojit to, co už vědí a umí, s novými informacemi a dovednostmi. Pomáhá jim propojovat vše nové i s jejich životními zkušenostmi.

c) Učitel cíleně vytváří učební situace, v nichž žáci musí kriticky myslet, řešit problémy, komunikovat a spolupracovat s ostatními.

d) Učitel vede žáky k systematickému reflektování svého procesu učení, k myšlení o jejich vlastním poznávání, učení a myšlení

1.3. Vytváření podnětného, bezpečného (a zároveň náročného) prostředí při výuce

a) Učitel svým chováním vytváří prostředí, které povzbuzuje respekt a toleranci k názorům ostatních (žádoucí chování tak zároveň modeluje žákům), zásady správného chování jsou přirozenou součástí každodenních učebních aktivit

b) Učitel povzbuzuje, podporuje a uznává úspěchy a podíl všech žáků na společné práci, zohledňuje při tom jejich individuální zvláštnosti

c) Učitel je ve svých požadavcích na žáky náročný (vychází z rozpoznání možností nejbližšího rozvoje jednotlivých žáků), povzbuzuje žáky, aby riskovali a byli kreativní

d) V učebně učitel vytváří bezpečné a podnětné prostředí, které zajišťuje, aby žáci měli blízko k učebním materiálům, technologiím a prostředkům zajišťujícím učení

1.4. Hodnocení žáka jako prostředek k učení a porozumění

a) Učitel před započítím práce informuje žáky o cílových pojmech, vědomostech a dovednostech a také o způsobu zjišťování výsledků jejich práce

b) Učitel poskytuje žákům správně načasovanou, výstižnou a přesnou zpětnou vazbu. Žákům umožňuje demonstrovat porozumění učivu prostřednictvím různých typů úloh (včetně úloh praktických). Učitel hodnotí individuální pokrok žáků.

c) Učitel učí žáky hodnotit své vlastní výkony, výsledky práce a proces učení. Umožňuje jim spolupodílet se na formulaci hodnotících kritérií a indikátorů. Zároveň jim poskytuje možnost hodnotit práci ostatních žáků.

d) Učitel využívá výsledků hodnocení k adaptaci výukového procesu, metod, strategií i obsahu výuky a k pomoci žákům při stanovování jejich individuálních cílů.

2. ZAPOJENÍ DO AKTIVIT ŠKOLY A ŽIVOTA ŠKOLNÍHO SPOLEČENSTVÍ

2.1. Zapojení se do školního týmu

a) Učitel aktivně a konstruktivně spolupracuje s kolegy, podporuje další rozvoj školy otevřeným a konstruktivním sdílením svých názorů, vědomostí, dovedností a myšlenek, podporuje úsilí ostatních členů sboru

b) Učitel je loajální ke škole, respektuje rozhodnutí, která byla učiněna, respektuje názory ostatních členů sboru, respektuje důvěrnost informací, které mu byly sděleny

c) Učitel se aktivně podílí na přípravě, realizaci, vyhodnocování a inovacích školního vzdělávacího programu - jeho obecných částí i částí zaměřených na oblasti a obory jeho specializace

2.2. Zapojení se do aktivit na škole

a) Učitel se aktivně zúčastňuje společných mezitřídních či celoškolských projektů pro žáky, sám se spolupodílí na jejich přípravě, realizaci a vyhodnocení.

- b) Učitel připravuje pro žáky své třídy zajímavé aktivity (rozvíjející jak jednotlivce, tak vztahy v žákovském kolektivu), s žáky své třídy připravuje i aktivity vyžadující spolupráci s jinými třídami (školami)
- c) Učitel se zúčastňuje akcí pro rodiče (pro žáky a rodiče), sám tyto akce ve spolupráci s ostatními připravuje, realizuje a vyhodnocuje.

PŘÍKLAD POŽADAVKŮ ŘEDITELE ŠKOLY NA PRÁCI UČITELE V JEDNOM ŠKOLNÍM ROCE

1. předvede minimálně jednu připravenou vyučovací hodinu, 1.1. na níž budou přítomni:

- a) ředitel školy (hospitace) = pracovní povinnost
- b) ŘŠ + minimálně 2 další kolegové

1.2. Tato hodina bude

- a) vystavena na třífázovém modelu hodiny (E - U - R)
- b) efektivně využívat práci s internetem (notebooky)
- c) případně obojí: hodina s modelem (E - U - R) a notebooky

2. povede si své pracovní portfolio, které bude sloužit jako materiál při rozhovorech s vedením školy, včetně pohospitačních rozhovorů

PORTFOLIO UČITELE

K čemu slouží pracovní portfolio učitele:

- je dokladem toho, jak učitel při své pedagogické činnosti směřuje k cílům školy formulovaným v Charakteristice mistrovské práce učitele
- je používáno při průběžných pohospitačních rozhovorech a při hodnotícím rozhovoru na konci školního roku
- je zdrojem zkušeností z práce s portfoliem, kterou vyžadujeme i po všech žácích
- je zdrojem poučení a inspirace pro ostatní pedagogy školy
- stává se základem reprezentačního portfolia, které může učiteli sloužit pro prezentaci své pedagogické práce

Příklad zadání obsahu pracovního portfolia učitele na jeden školní rok

Pracovní portfolio bude obsahovat:

- dokumentaci nejméně tří vyučovacích jednotek (přípravu, písemné výstupy žáků, stručnou reflexi učitele)
- dokumentaci nejméně jedné větší akce (např. poznámky k její přípravě, vyhodnocení a návrhy na zkvalitnění, celkovou reflexi...), kterou učitel v roce zorganizoval nebo se na ní spolupodílel
- seznam akcí DVPP, jichž se učitel zúčastnil
- stručné záznamy (např. formou podvojného deníku = zestručnělá citace + komentář učitele k ní, ale i jinou formou) z jedné publikace pedagogického nebo psychologického charakteru

- vyplněný záznamový arch z postřehů ze zajímavých článků z pedagogického tisku
- cokoliv dalšího podle uvážení učitele (kopie zajímavých materiálů, ukázky hodnotících nástrojů, vlastní reflexe, vlastní články do tisku ...)

HODNOTÍCÍ ROZHOVOR

CÍLE HODNOTÍCÍHO ROZHOVORU:

1. provést stručnou sebereflexi a sebehodnocení učitelovy práce za rok 2007/2008
2. sjednotit se v chápání materiálu „Charakteristika mistrovské práce učitele, k níž chceme na škole směřovat“
3. vytýčit 2 zcela konkrétní cíle pro pedagogický růst učitele v příštím školním roce

V hodnotícím rozhovoru po krátkém sebehodnocení toho, co se letos učitelovi povedlo, budeme diskutovat na základě materiálu Charakteristika mistrovské práce učitele, k níž chceme na škole směřovat. Učitel bude hodnotit, v jaké míře se mu daří body této charakteristiky dosahovat v jeho vlastní činnosti. Dokládá to prostřednictvím materiálů ze svého portfolia, zejména dokumentací nejméně tří vyučovacích jednotek (přípravy, výstupy žáků, stručná reflexe učitele) a nejméně jedné větší akce (např. poznámky k jeho přípravě, vyhodnocení a návrhy na zkvalitnění, celková reflexe...), kterou učitel v tomto roce zorganizoval nebo se na ní spolupodílel, či čímkoliv dalším podle uvážení učitele (kopie zajímavých materiálů, ukázky hodnotících nástrojů, vlastní reflexe, vlastní články do tisku ...).

Dále učitel nadefinuje 2 (případně 3) zcela konkrétní cíle pro svou pedagogickou práci v příštím školním roce, popíše jejich žádanou úroveň, cesty (prostředky) k jejich dosažení i způsoby sledování svého pokroku v těchto oblastech. Cíle musí odpovídat směřování školy vyjádřenému v „Charakteristice ...“. Tyto cíle je možno vytvořit analogicky podle níže uvedených příkladů, tyto příklady je možno jakkoliv rozšířit, zúžit, případně i (zcela) doslova převzít.

Samozřejmostí je znalost ŠVP naší školy (společných částí a částí týkajících se toho, co letos učitel v 1. a 6. ročníku podle ŠVP realizoval).

Předpokladem úspěšného rozhovoru je promyšlení vlastního sebehodnocení pedagogické práce za rok 2014/2015 a příprava formulace obou cílů pro příští rok. Tyto cíle mohou být samozřejmě po rozhovoru ještě doformulovány (konkretizovány) do konečné (co nejkonkrétnější roviny), případně obměněny.

PŘÍKLADY CÍLŮ PRO PEDAGOGICKÝ RŮST UČITELE NA JEDEN ŠKOLNÍ ROK:

1. Příklad z oblasti 1.2. Realizace efektivní výuky - kooperativní učení (c)

Chci se v příštím školním roce zaměřit na kvalitnější a častější vytváření možností pro kooperativní činnosti žáků - zaměřím se na úkoly zajišťující skutečnou práci všech členů skupiny (aby se někteří jednotlivci „nevezli“)
prostřednictvím rozdělení úkolů podle rolí
Konkrétní formulace měřitelného a doložitelného cíle: vytvořím pro kooperativní činnosti žáků vhodné (jasné a srozumitelné) popisy jednotlivých skupinových rolí, tyto popisy pak využiji při kooperativní výuce v jednom předmětu (kterém) v jednom ročníku

Cesta:

- V souladu s ŠVP promyslím systém výuky v předmětu (kterém?) a vytvořím předem jeho tematický plán s poznámkami o možnostech kooperativních aktivit
- Způsob sledování v portfoliu:
- tematický plán předmětu (jednoho ročníku) obsahující i poznámky o plánovaných možnostech kooperativního učení
 - srozumitelné popisy jednotlivých skupinových rolí určené žákům
 - přehledně strukturovaná písemná příprava tří hodin, kde byla kooperativní činnost (s využitím práce žáků ve skupinových rolích) skutečně efektivně realizovaná, a reflexe k těmto hodinám
 - celková reflexe zkušeností získaných z kooperativních činností žáků

Na jednu hodinu takto zaměřenou bude pozván člen vedení školy
2. Příklad z oblasti 1.2. Realizace efektivní výuky - moderní technologie (d)

Chci se v příštím školním roce zaměřit na výuku s interaktivní tabulí (a notebooky)

Konkrétní formulace měřitelného a doložitelného cíle: vytvořím minimálně 5 příprav pro aktivní práci žáků a učitele s interaktivní tabulí (a notebooky), kde bude interaktivní tabule využita nejen pro ilustraci učitelského výkladu, ale i pro aktivní práci žáků

Cesta:

- Seznámím se s možnostmi, které dává pro práci s interaktivní tabulí internet a jiné dostupné zdroje
- Způsob sledování v portfoliu:

- přehledně strukturovaná písemná příprava pěti hodin, kde byla smysluplně využita práce s interaktivní tabulí a notebooky, a reflexe těchto hodin
 - přiloženo CD s vypálenými materiály pro interaktivní tabuli
- Na jednu hodinu takto zaměřenou bude pozván člen vedení školy
3. Příklad z oblasti 1.4. Hodnocení žáka jako prostředek k učení a porozumění - kritéria hodnocení (c)

Chci se v příštím školním roce zaměřit na lepší využívání kritériálního hodnocení žakovské práce - na vytváření vhodných kritérií a indikátorů dobré práce žáků

Konkrétní formulace měřitelného a doložitelného cíle: vytvořím kritéria hodnocení práce žáků ve třech častých činnostech jednoho předmětu (kterém?) pro jeden určitý ročník (který?), tato kritéria budou doplněna i o indikátory mistrovsky splněné práce (případně i ve třech úrovních - mistrovská, průměrná, nedostačující práce) a tyto nástroje hodnocení vyzkouším ve své výuce

Cesta:

- Před samotnou činností prostuduji příslušnou literaturu
- Způsob sledování v portfoliu:
- přehledná tabulka kritérií a indikátorů pro tyto tři vybrané činnosti
 - doklady o práci s kritérii - přehledně strukturovaná písemná příprava tří hodin, ukázka prací různě podle těchto nástrojů hodnocených
 - stručná reflexe použití kritérií a indikátorů

4. Příklad z oblasti 2.1. Zapojení do školního týmu - tvorba ŠVP (c)

Jako koordinátor průřezového tématu XY se chci v příštím školním roce zaměřit na zdokonalení systému začlenění tohoto PT XY do výuky

Konkrétní formulace měřitelného a doložitelného cíle: vytvořím nové prvky systému začlenění výuky PT XY na 2. stupni naší školy = připravím a realizuji projektový den pro 6. a 7. ročník se zaměřením na tématické okruhy (které) PT XY a zároveň promyslím alespoň 5 nových možností začlenění konkrétních aktivit a činností z PT XY do výuky předmětů (kterých) v (kterém, kterých) ročníku a vyzkouším a reflektuji minimálně tři hodiny s tímto začleněním do výuky.

Cesta:

- Před samotným plánováním prodiskutuji s dalšími zainteresovanými učiteli jejich prozatímni zkušenosti z realizací našich záměrů pro PT XY formulovaných v ŠVP i své návrhy

Způsob sledování portfolia:

- přehledná dokumentace přípravy a průběhu projektu
 - návrh pozměněného systému začlenění PT XY do výuky v našem ŠVP
 - příprava tří hodin, kde byly úspěšně včleněny prvky PT XY
- Na jednu hodinu takto zaměřenou bude pozván člen vedení školy

5. Příklad z oblasti 2.2. Zapojení do aktivit na škole - aktivity pro třídu (b)

Chci se v příštím školním roce zaměřit na promyšlenější a aktivnější utužování kolektivu třídy, kde jsem třídním učitelem

Konkrétní formulace měřitelného a doložitelného cíle: připravím 3 zcela nové aktivity pro třídu (včetně celoroční třídní soutěže a činnostního obsahu výletu), které napomohou utužení kolektivu třídy

Způsob sledování v portfoliu:

- přehledný popis aktivit s příslušnými materiály
- scénář činnostně zaměřeného výletu
- zpětné vazby z aktivit třídy
- zpětné vazby žáků o výletu